

328. Ratjetoe: Renkema (4)

1. Je hebt cenotafen, octaven, filosofen en geloven. De waaghalzen klommen boven op de walsen. Als vrijetijdsbesteding deden de hospikken aan batikken. Hoe schrijf je: cakeje, debacletje, raceje, rendez-voustje, dribbeltje, tackletje en jungletje? Waar is het reçuutje gebleven? Geef mij maar een tiramisu'tje. Uit het Frans komen: dinertje, crapaudje en souvenirrtje. Enkele andere verkleinwoorden zijn: chequeje, crèmepje, crêpeje, brunetje, tomaatje en nomaadje. De struise boerendochter stond in het weerkaatste diffuse licht.
2. De Ambonese zag nog drie andere Ambonezen. De Goereese en de Heverleese inwoners weten weinig tot niets van elkaar af. Het woord ijslijk klinkt vreeswekkender dan ijselijk. Hij draagt wollen sokken in zijn juchtlere schoenen: duidelijk geval van geitenwollensokkentype. De ovale buitentafel stond onder de opalen luchten. De nylon jassen lagen op de formicatafel [klemtoon!]. De houten stoelen stonden op het pluchen kleed. Komt dat zien, verheft uwe harten, maar loop niet te hard van stapel. Draait u zich even om, kleed u daarna weer aan. Men vermijde fouten met 'lang leve het echtpaar' en 'lang leven de echtelieden'. Hou op, schei toch uit!
3. En de boer, hij barbecuede voort, terwijl de andere gasten bingoden. Hij timede en timet altijd heel goed. Hij lobbyt voor zijn whisky's. Het gedownloade, ge-e-mailde bericht werd geshowd en gesaved en daarna gedeletet. Hij monitorde het geplande design. Hij overruledde de gepiercete skatester. Zijn promiscue levenswandel was promiscue en deed hem de das om. Zijn crue opmerking was nogal cru en zijn continue haatcampagne voerde hij continu. Het geüpgradede programma werkte sneller. Hij rock-'n-rolde gestrest, denkend aan floss, grill, yell, pass en stress. Hij settelde zich, ik samplede wat. Zijn moeë benen deden zich voelen.
4. 'Tamezaan' is een verbastering van 'dame-jeanne'. De tambour-maître, een soort tamboer-majoor, had als vrijetijdsbesteding vioolspelen, citer spelen, pianospelen, tamboerijn spelen en cimbaal spelen. De smiley is een van de bekendere emoticons. Het koppel- of afbrekingsteken wordt bij de drukkers divisie genoemd. Met kastlijn wordt de gedachtestreep aangeduid; er bestaat ook een halve kastlijn. Het isgelijktteken (symbool: =) kom je bijvoorbeeld tegen bij een som als drie maal drie is negen. Buitenkomen doet opa weinig meer. De Incagodienst had vooral een politieke dimensie. Welke term is gangbaarder voor een colon [met zelfde klemtoon ook nog: karteldarm], 'dubbelpunt' of 'dubbelepunt'? Een insluitingsteken is een haakje. De haček is een V-vormig haakje. Een compliment à crochet heeft wel iets van een kaatspartij. Teksthaken zijn vierkante haken.
5. Een opmerking in parenthesi wordt tussen haakjes gemaakt. Een parenthesesstel bestaat uit ronde haakjes. Het meervoud van 'parenthesis' is 'parentheses'. In de touwslagerij past een wartel (spanhout, draal) in een lameroen. Als er een torntje aan los is, is er iets niet in de haak. Waarvoor gebruik je een T-haak? Een spinner is een metalen kunstaas. Een sjarriewarrie is een stel ringen met drie wartels en een haak. Een panache is een drievoudig aas op een haak (bijvoorbeeld een balletje deeg, een made en een bloedwormpje). Met een meunhaak kun je vissen. Aan een liashaak (liaspens) kun je papieren rijgen (geen reigers!). Een leihaak wordt op daken gebruikt. Een krauwel is een haak met drie omgebogen tanden. Het kattouwtje is een trosje om de haak van het katblok te sturen.
6. Bij harddrugsgebruikers wordt de term 'hooked' gebruikt voor 'verslaafd'. Een heinhaak is een haak met drie tanden aan een lange houten steel. De gaspeldoorn wordt ook Franse brem, doornstruik, ginst en steekbrem genoemd. Gaffes zijn flaters. Het croquet is een spel. Met een cachet-crampon (crampon) kun je een brief sluiten. Iemand beethebben is hem te grazen nemen. De uitdrukking 'aureo hamo piscari' betekent: met veel inspanningen iets onbeduidends tot stand brengen. Een arkebu(s)ier is een met een haakbus bewapend soldaat. De ankylostomiasis is de mijnwormziekte. Een accolade is een strik, haakje. De

aberdeen is een dunne haak met lange steel, veel gebruikt voor baarsvissen. Dat werkwoord (zie lemma 'baarsvisje') hoort niet in één rijtje met aalvissen en snoekvissen.

7. Guillemets worden in Nederland zelden meer gebruikt. Ze zijn genoemd naar de drukker Guillaume. Het HTML (als extensie: html) is een coderingssysteem voor het opmaken van internetpagina's. Onafgekort staat het voor Hypertext Markup Language (het is op SGML gebaseerd). Bij MS-DOS en Microsoft Windows wordt de backslash gebruikt in padaanduidingen op internet. De slash (Duitse komma) wordt in dezelfde context gebruikt in Unix en Linux. Als in een letterlijk citaat een aperte fout zit zoals in 'ik strijdt', wordt er tussen haakjes vaak 'sic' (Latijn: sicut) achter gezet. Dat betekent 'dat staat er woordelijk'. Op het bord stond: "We zijn verhuist (sic) naar de Rembrandtstraat." Het is heel geraffineerd om in reclames de zelfnoemfunctie te gebruiken; een voorbeeld: het 'teer'-gehalte in sigarettenreclame.
8. De 'akoïsering' van de Nederlandse literatuur is al ver voortgeschreden. Hoe geil kun je zijn? Antwoord: bevergeil (castoreum), bloedgeil (de vampier?), botergeil (Jaarboek 2008: bokkegeil), machtsgeil, mediageil (publiciteitsgeil), poepgeil, regeergeil, übergeil (Jaarboek 2007), uniformgeil, huichelgeil en we besluiten met soldateske 'generaalgeilheid'. Haar zaadvragende ogen straalden haar hitsigheid uit.
9. Gezocht met '*teken' op woordvormen. Stier, Maagd en Steenbok zijn aardetekens. Een weglatings- of afkappingsteken is een apostrof. Het at-teken is in e-mailadressen de apenstaart. De Azteken waren een oud indiaans volk in Mexico met hoge beschaving. Hoe ziet het vredeesteken, het ban-de-bomteken (Jaarboek 2008) eruit? Een ideogram is een beeldteken. Het copyrightteken is het teken © [see]. Het crescendoteken is gelijk aan het kleinerdanteken. Het decrescendoteken (diminuendoteken, Jaarboek 2010) correspondeert met het groterdanteken.
10. Het trema wordt ook deeltteken genoemd. Het dollarteken (\$) is een gemodificeerde 'acht' ('8'). Een staf met een slang is meestal het esculaapteken. Het et-teken (&) is de ampersand. Het goedkeuringsteken was meestal een 'krul'. Wist je dat de streepjes van het euroteken (€) niet even lang zijn? Hij heeft het slechts gekstekenderwijs bedoeld. Een cimier zit boven op de helm. Het integraalteken (∫) is in feite een langgerekte S. Het aloude guldenteken (ƒ) zullen we niet snel vergeten. Jokertekens (wildcards, Jaarboek 2007) zijn de asterisk en het vraagteken. Een figuurlijk kaïnsteken draag je op het voorhoofd. Een klemtoonteken is een accentteken.
11. Een vocaal is een klinkerteken. Een trait-d'union is een koppelteken. Een militair korps heeft een korpsonderscheidingsteken. Tweelingen, Weegschaal en Waterman zijn luchttekens. Het woord 'litteken' schrijf je algauw verkeerd. Kuipjesteken is geen teken. Met een legatoteken (Jaarboek 2010) worden een aantal noten gebonden. Getweeën studeerden de jezuïeten bantoeïstiek (studie van de Bantoetalen en Bantoecultuur). Financieel was dat mogelijk. Een trofee is een overwinningsteken. Het pondteken (£) is een gestileerde L. Het procentteken (%) en het promilleteken (‰) kent iedereen. Bij schrijven van 'aârs' voor 'anders' is sprake van een samentrekkingsteken. Het is acht uur zesentwintig minuten en tweeëndertig seconden schrijf je in symbolen zo: 8.26:32 u (uur). Een deleatur is in de letterzetterij een uitlatingsteken.
12. In 'schöngest' (estheet) staat een umlautsteken. Vigilatieteken is de drukkersterm voor aanhalingsteken. Het verkortingsteken is de apostrof. In het Hebreeuwse vocaalschrift kom je vocaaltekens tegen. Het vrouwenteken (♀) is een open rondje met aan de onderkant een kruisje. Passer en winkelhaak vormen het symbool der vrijmetselaars. Ram, Leeuw en Boogschutter zijn de vuurtekens. Kreeft, Schorpioen en Vissen zijn de watertekens. Het V-teken kennen we van Churchill. Het yenteken (¥) (Jaarboek 2008) danken we aan Japan. Steenbok, Waterman en Vissen zijn de wintertekens, Kreeft, Leeuw en Maagd de zomertekens. De eik had ijktekens.